

pe care îl putem considera un punct nodal al însăși utilității muzeului: *Muzeul și publicul*.

Discutând unele fațete și contradicții ivite în acest domeniu — muzeografia — și căutându-se posibilitatea unor definiții și interpretări ale noilor forme sub care muzeul își exercită funcția culturală, revista „Museum” clarifică o serie de nuanțe survenite în modificările structurii muzeului, în etica și funcția sa, pune față în față muzeul cu artistul, cu comerțul, cu autoritățile, face aprecieri asupra edificiului și a colecției sale.

Desigur, cea mai deschisă problemă, care totdeauna va trebui să constituie un punct de reper în organizarea și eficiența unei instituții muzeale, rămâne totuși publicul. În paginile consacrate acestei probleme, publicul este așezat alături de cîțiva importanți factori: artiști, achiziții, colectivul de organizare.

Se pare — din concluziile anchetei — că pînă astăzi publicul nu a putut fi încă folosit ca participant activ la deciziile ce determină funcția muzeului și realizarea lui. Se încearcă stabilirea unui mod care să permită o colaborare activă a publicului, un dialog cu acesta care ar fi de mare folos, și tocmai acest lucru este încă abia simțit, prin: opinii, observații și sugestii diverse. Faptul s-ar datora lipsei unei atitudini critice active pe care ar trebui să o adopte muzeul, respectiv specialiștii săi. Ancheta s-a desfășurat cu ajutorul mai multor mijloace: chestionare, registre de sugestii puse la dispoziția vizitatorilor, înregistrări pe magnetofon, video. În plus realizatorii anchetei muzeografice au mai stimulat gustul și aprecierea publicului prin organizarea unor expoziții itinerante sau reducînd prețul biletelor de intrare pentru elevi și suprimîndu-l pentru membrii familiilor care îi însoțeau, au colaborat cu sindicatul sau au ocazionat întâlniri cu vizitatorii, discu-

ții cu personalul științific din muzeu, conferințe și alte mijloace de sondaj.

Mai departe ne sînt prezentate avantajele și carențele acestor cercetări, în contextul actual al muzeografiei occidentale, încercările cele mai eficace de realizare a contactului nemijlocit al publicului cu arta. Se constată că un contact direct rămîne ca cel mai adecvat, prin colaborarea realizată de acțiunile animatoare; organizarea ei însă depășește posibilitățile unei singure persoane, cea care conduce muzeul. Astfel, la Paris există obiceiul ca artiștii înșiși să stea la dispoziția publicului, a vizitatorilor, cu întrebări și răspunsuri, atît în muzeu cît și în afara lui. La Stockholm se cultivă în primul rînd legătura strînsă cu cei mai tineri vizitatori, cu copiii, care sînt conduși în muzeu de clasele mai mari în cadrul orelor de curs, participînd la discuții; după care se observă că fiecare își desfășoară activitatea personală, la sfîrșitul săptămîinii revin cu familiile în muzeu, iar duminica se pot număra pînă la 1.000 de copii însoțiți, revenind.

Aceste exemple, desigur, sînt elocvente, demonstrînd că relația între muzeu și public depinde de condițiile locale, de condițiile existente, cît și de cele create. Putem folosi și în ce ne privește din experiențele dobîndite de ancheta realizată de „Museum”.

A devenit o datorie, și una dintre cele importante chiar, permanenta căutare a posibilităților de confruntare cu publicul; pornind de la o sensibilizare în perceperea conținutului muzeistic de către public, muzeul însuși este avantajat și la rîndul său constituie un real folos în formarea culturii. Numai în acest fel dialogul între muzeu și public și-ar dovedi pe deplin utilitatea.

Aurora BĂDILĂ

AMGUEDDFA — 1972

Numărul 11, 1972, al Buletinului Muzeului Național al Walesului (publicație ce apare de trei ori pe an — în aprilie, august și decembrie) cuprinde o varietate de probleme ale vieții muzeistice de aici. Primele pagini sînt dedicate Muzeului exploatarea carierelor din nordul Walesului (North Wales Quarrying Museum), deschis la 25 mai 1972 la Llanberis în vechile ateliere ale carierei de ardez de Dinorwic. Într-un spațiu unde în urmă cu trei ani se mai lucra încă, au fost expuse unelte, tiparele de lemn, instalațiile folosite în această ramură industrială.

Un studiu amplu documentat semnat de Donald Moore: *Monumente ale creștinismului timpuriu în Wales* (Monuments of Early Christianity in Wales) este dedicat perioadei de șapte sute de ani dintre ocupația romană și cucerirea normandă, perioadă obscură în istoria welshă, în care dovezile arheologice erau sărace pînă nu demult, iar cele scrise aparțineau sfîrșitului acestei perioade. Monu-

mentele creștine timpurii au făcut ca această epocă obscură (the Dark Ages) să fie denumită *perioada creștină timpurie* (the Early Christian Period). Aproximativ 450 de obiecte de piatră purtînd inscripții sau ornamente sculptate cu semnul crucii fac dovada prezenței creștinismului aici începînd cu sec. V. Monumentele de diferite tipuri: pietre de mormînt, mărci de hotar, cu inscripții sau elemente decorative prezintă analogii apropiate cu monumentele similare din Irlanda, Scoția, Cornwall și Britania. De altfel, scrierile medievale conțin numeroase știri despre misionarii creștini care călătoreau de-a lungul coastelor vestice ale Europei în secolele următoare prăbușirii Imperiului roman și care au adus doctrina creștină la popoarele de limbă celtică, pe cînd invadatorii păgîni anglo-saxonii începeau să se stabilească în estul și sud-estul Britaniei. Întreg materialul, compus din monumente din piatră dură, grosolană sau monumente sculptate cu o

formă definită, este clasificat în patru mari grupe : stilpi de piatră simpli cu inscripție în latină sau în Ogam (sec. V—VII), stilpi sau plăci decorate cu crucea incizată, de cele mai multe ori înscrise în cerc (sec. VII—IX), cruci sculptate și plăci cu inscripții în latină (sec. IX—XI), și monumente tîrzii (sec. XI—XIII). Inscripțiile purtînd de obicei numele persoanei comemorate sînt scrise cu caractere latine deformate, neregulate, pe cînd cele în irish au o fascinație proprie datorită alfabetului Ogam (scriere din sudul Irlandei în primele secole ale erei creștine). Monumentele grupei a doua care poartă doar crucea incizată ridică numeroase probleme, dat fiind că datarea se poate face numai pe baza analizei tipologice și a ceea ce se știe despre cruce ca simbol creștin. În Wales aceasta apare înconjurată de un cerc, formă deosebit de populară în vestul celtic. Cele mai atractive vizual sînt monumentele grupei a treia, cruci tridimensionale acoperite la partea superioară cu ornamente geometrice. Unul din cele mai frumoase exemplare este Maesmyns Cross din Brecknockshire. Piesele incluse în grupa a patra reprezintă parțial tradiția monumentală welshă, parțial precursorii stilului romanic normand. Dacă pînă în secolul al XI-lea Walesul era o parte a ariei culturale a mării irlandeze, în perioada acoperită de grupul patru el se orientează spre influențele estului venite „prin forța armelor mai degrabă decît prin cuvinte de pace”. O bună parte a acestor monumente, în copii, au fost prezentate în 1971 într-o expoziție devenită itinerantă.

Tot o expoziție itinerantă prezintă în continuare Douglas A. Bassett, Recording Wales în

Maps („însemnări” despre Wales în hărți) de fapt una dintr-o serie de expoziții — Recording Wales — organizate de Welsh Arts Council în colaborare cu muzeul național. 194 de piese își propun să ilustreze multiplele caracteristici ale hărților ca documente istorice, rapoarte științifice, mijloace de cercetare sau obiecte de artă. Este subliniat interesul crescînd, în special pentru hărțile vechi la care inexactitățile sau petele albe, umplute cu diferite desene, nave, monștri marini, orașe sau inscripții le fac cu atît mai prețioase. La executarea lor și-au dat concursul matematicieni, miniaturisti, copişti, gravori în cupru, hărțile fiind locul de întîlnire a artelor cu meșteșugurile. Sînt reproduse frumoasele cuvinte ale lui Mihailov din lucrarea sa *Geografia sovietică: „harta este un document social... Linile hărții sînt scrierea de mînă a istoriei”*. Scopul expoziției este de a reflecta bogăția și diversitatea materialului cartografic din secolele XVI—XIX, de a plasa hărțile în locul lor propriu, în relație cu originea și dezvoltarea culturii umane.

În încheiere sînt prezentate noile publicații ale muzeului *Excavations at Dinorben*, 1965—9, de H. N. Savory, *Catalogue of Type Figured and Cited Fossils in the National Museum of Wales*, de Michael G. Bassett și Isca de George C. Boon. Sînt prezentate de asemenea expozițiile speciale, organizate în perioada august-decembrie 1972, în număr de opt, cu o tematică în general artistică : Indian Sculpture, Artistic Treasures of Western Morbihan, Pop Graphica și altele.

Ioan ȘERBAN

ÎMBOGĂȚIREA PATRIMONIULUI MUZEULUI DE ARTĂ AL R. S. ROMÂNIA ÎN ANII 1971—1972

Achiziții continue, dublate de o asiduă și minuoasă muncă de cercetare științifică, îmbogățesc patrimoniul muzeului, contribuind la o mai nuanțată cunoaștere a operei unor artiști români sau străini.

Opere de mare valoare (272 piese) aparținînd celor mai variate discipline și școli ale artei românești și universale, au intrat în fondul artistic al muzeului; noi lucrări menite să ocupe un loc pînă nu de mult încă gol sau să adîncească o imagine existentă.

Astfel, secția de artă românească modernă și contemporană s-a îmbogățit cu lucrări ale celor mai de seamă reprezentanți ai artei noastre cum ar fi : Pallady, Petrașcu, Tonitza, Paciurea.

În depozitele de grafică au intrat două mape cuprînzînd aproximativ șaptezeci de desene în creion sau cărbune ale lui Nicolae Dărăscu, datînd din toate perioadele creației sale și constituind un strălucit instrument de studiu pentru înțelegerea operei sale. Tot aici trebuie menționate și trei

lucrări de Petrașcu precum și lucrări de Tonitza și Vasile Popescu.

Achizițiile acestei secții nu se referă însă numai la artiști români, ci și la maeștrii străini din epoci foarte diferite. Să cităm o *Madonă* de Dürer, gravură în lemn în tiraj postum și o litografie în culori, *Portret de fată*, a franco-neerlandezului Kess van Dongen.

Săliile Galeriei Universale se vor îmbogăți cu o compoziție cu subiect mitologic *Apollo și Daphne*, lucrare a unui anonim flamand din sec. XVII. Tot în expunere vor intra : un peisaj reprezentînd cheiurile Senei, al lui Stanislas Lepine, precum și un peisaj al lui Constant Troyon, recent achiziționate, împreună cu două portrete de școala franceză de la începutul și din cea de-a doua jumătate a sec. XIX.

Secția de artă decorativă s-a îmbogățit cu o serie de lucrări noi. Astfel cităm o monumentală masă portugheză din sec. XVII. Lucrată din lemn de palisandru bogat sculptat, cu apli-